

Els cartells del metro

Com que, dissortadament, n'hi ha molts que no saben distingir un vehicle del transport públic d'una sol·la, hom ha cregut convenient la instal·lació, a les estacions i a l'interior dels vagons del ferrocarril metropolitana de Barcelona, d'uns vistosos cartells que recomanen, no sabem amb quina eficàcia, una mica de condícia i d'esperit civí per part dels usuaris. D'aquests cartells n'hi ha en català i en castellà i sembla que la redacció dels primers és el resultat de la traducció del text dels segons. Sigui com vulgui, el cas és que hem tingut ocasió, diverses vegades, d'escoltar alguns comentaris dels viatgers, amb manifestació de papers oposats, quant a la propietat de certs detalls del text dels cartells en català, centrats especialment en un parell d'usos prepositius.

Una de les frases objecte d'aquests comentaris és la que diu *Per un metro més humana...* I hom es pregunta si en aquest cas escau realment l'ús de la preposició simple *per* o bé hi convindria la preposició composta *per a*, la qual, com és ben sabut, indica destinació. Però en la frase indicada no es tracta pròpiament d'un cas de destinació, com ho és, per exemple, el de la frase *un remei per a la febre*, en què recorrem sense vacil·lar a la preposició composta, sinó, podríem dir, d'intencionalitat. Més exactament, és el cas d'ús de la preposició simple *per* que el Diccionari Fabra de-

fineix amb els termes «mirant a», i que il·lustra amb exemples que no deixen lloc a dubtes: *Fem-ho tot per Déu*, *Morir per la pàtria*, *Sacrificar-se per algú*. La distinció és, potser, subtil, però tanmateix ben clara, i és ben bé, doncs, la preposició simple la que escau al cartell del metro.

L'altra frase que hem sentit comentar diu, exactament, *Collaborem en mantenir-la net*. I aquí sí que els qui impugnen la seva correcció tenen tota la raó del món, car aquesta frase és un calc literal de la construcció del castellà. Hem comentat més d'un cop aquest ús prepositiu, especialment a propòsit de les targetes de participació o de les invitacions, en què trobem construccions anàlogues, amb el verb *complaire's*. Verbs com *collaborar* o com *complaire's*, *consistir*, *pensar*, *afanyar-se*, etc, regeixen efectivament la preposició *en* quan el complement és representat per un grup nominal: *Es complau en el seu record*, *Penso en tu*. Però si el complement és representat per un infinitiu —és a dir, un verb en forma no conjugada—, contràriament al castellà, han de regir la preposició *a*: *Es complau a convidar-lo*, *Penseu a tancar la porta*. Doncs, si bé diríem *Collaborem en aquesta noble empresa*, cal dir, necessàriament, *Collaborem a mantenir-lo net*.